

OLIMPIADA NAȚIONALĂ „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ”
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
21 martie 2026
NIVELUL 2 – clasele a VII-a și a VIII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

44 de puncte

NEEDUCABILII
(fragment)

de Gordon Korman

Capitolul 3
Parker Elias

Îmi place zgomotul pe care îl scoate camioneta când se trezește motorul la viață. Acum se aude și mai tare, de când avem o mică problemă la eșapament, dar numai până când adună mama și tata bani să-l repare. Însă-i nemaipomenit chiar și fără zgomotul suplimentar. Mă uit în jos și apăs pe butonul:

MOTRO RATTS/POTS

Cel puțin asta am citit eu prima oară. Acum știu că în realitate scrie:

MOTOR

START/STOP

Așa funcționează cititul la mine. Văd toate literele, dar aranjate într-un talmeș-balmeș. Clasa mea de la școală, de exemplu, care este CSA-8, mie îmi pare mereu CA8-SC sau S8-CA, ba chiar C-A8S. La început mă cam nedumerește, până-mi dau seama unde trebuie să merg, dar pe urmă nu mai contează ordinea literelor și a cifrelor.

Camioneta sare peste pământul bătătorit de pe alee și pe urmă înaintează cu hopuri pe drumul cu pavaj unde se termină proprietatea noastră. Ferma familiei mele e chiar lângă oraș, așa că nu ajung prea departe și apare o mașină de poliție care merge în paralel cu mine. Polițistul mă examinează de sus până jos. Sunt cam mic pentru vârsta mea, așa că arăt ca unul de doisprezece ani care a ieșit cu mașina la plimbare. Fetei celei noi aproape că i-au sărit ochii din cap când am coborât din camionetă în prima zi de școală. Sau poate așa se uită ea la oricine-i expediază ghiozdanul spre Lună.

Ca să stabilim lucrurile clar: am paisprezece ani. Nu te lasă să conduci dacă ești mai mic, indiferent ce situație specială ai avea.

Dar totul e în regulă. Poliția din zonă mă cunoaște. Polițistul coboară fereastra și se uită în lada camionetei, la cele câteva coșuri cu roșii proaspete.

— Le duci la piață, Parker, da? strigă el.

— Da, domnule polițist.

— Și pe urmă te duci direct la școală? Clatin din cap că nu.

— Întâi trebuie s-o iau pe buna.

Polițistul se încruntă.

— Pe buna?

— Bunica mea, îi explic. Trebuie s-o duc la clubul seniorilor. Pe urmă mă duc la școală.

De asta am permis de conducere într-a opta. E permis provizoriu, deși în ochii mei arată mai degrabă a ERPIMS ZOROPRIVIU. Am voie să conduc camioneta atâta vreme cât o fac pentru

afacerea familiei sau pentru buna, care e bătrână rău și uneori cam confuză, fără supărare. Părinții mei muncesc ca nebunii la fermă, așa că numai eu am timp s-o iau de la ea din apartament și s-o duc la centrul pentru bătrâni, unde stă și pierde vremea toată ziua. Pe urmă merg cu mașina la școală, iar după școală o iau de la centru și o duc la noi acasă pentru masa de seară. Dar ea nu locuiește cu noi. Nu vrea să renunțe la locuința ei. „Independența mea”, așa o numește.

Legea spune că pot face toate lucrurile astea fiindcă atunci când te ocupi de o fermă, se consideră că ești „în dificultate”. Asta-i o mare prostie, pentru că noi chiar preferăm să locuim în afara orașului și să avem tone de spațiu deschis în jur, pe când toți ceilalți sunt obligați să se rezume la un petec de iarbă cât un timbru. [...]

Las roșiile la piață și mă uit nerăbdător la ceas, în vreme ce domnul Sardo le cântărește cu precizie de milioane de gram. Pe urmă, direct la bunica. Ea mă așteaptă în holul blocului, dar s-a îmbrăcat cu palton, iar afară sunt vreo douăzeci și opt de grade. Sunt nevoit să parchez și mergem sus să-și scoată paltonul, dar când mă întorc din debaraua cu haine, o găsesc în bucătărie încălzindu-mi un rest de pârljoală.

— Buna, întârzii la școală!

— Micul-dejun este cea mai importantă masă a zilei, puștiule.

La început îmi plăcea cum îmi spune ea „puștiule” – dar acum sunt aproape sigur că o face pentru că nu-și mai amintește cum mă cheamă. Ca să fiu sincer, îmi spunea „puștiule” și înainte să-mi uite numele. Diferența este că acum îmi spune *numai* așa. [...]

Mănânc pârljoala, evident. Chiar e foarte bună. Buna încă mai gătește, chiar dacă a uitat aproape toate celelalte lucruri. De trei ani îmi împletește un pulover – și nu pare să-l poată termina. Între timp am crescut o grămadă, dar nu contează, căci și puloverul a crescut. E întins pe spătarul canapelei – un amestec de ochiuri scăpate, fire care atârnă și culori alese la întâmplare. [...]

Hăpăi mâncarea cât pot de repede, însă tot îmi dă programul peste cap. Când o las pe bunica la centrul pentru bătrâni, deja aud sunând clopoțelul de la școală. Cu bunica apare mereu ceva care te încetinește – dacă nu-i vreo pârljoală, atunci și-a încheiat greșit nasturii de la bluză sau poartă papuci în loc de pantofi [...].

M-am obișnuit să întârzii – buna merită. Dar deja asta-i a patra oară și suntem abia în prima săptămână de școală.

Gonesc pe străzi, depășind des limita de viteză și nesocotind cel puțin un semn de stop. Intru cu scârțâit de roți în parcare școlii și zgârii ușor pe-o latură BMW-ul domnului Sarcassian. Nu-i bine. Dau grijuliu cu spatele și găsesc alt loc, de data asta în partea opusă a parării. Scot din torpedou credincioasa mea pastă de lustruit și curăț dovada impactului de pe bara din față a camionetei. Pe urmă mă ocup puțin și de BMW. Nu iese perfect, dar sper să-l împiedice pe domnul S. să observe lovitura destulă vreme cât să nu-și dea seama de unde-o fi căpătat-o.

De obicei, asta-i momentul în care ziua mea începe s-o ia la vale. Îmi place la nebunie drumul spre școală – condusul și tot restul. Dar, după ce ajung, nu prea-mi mai place. N-am probleme cu clădirea, iar profesorii cred că-s OK. Numai că școala e locul unde nu mă descurc deloc la tot ce-i considerat important.

Până în sala 117 e drum lung. Îl parcurg agale, cine vrea să se grăbească spre o destinație pe care o urăște? Oricum am întârziat deja, așa că deschid ușa și intru.

Nici nu-mi dau seama când îmi alunecă picioarele și buf! zac lat pe spate pe podea.

Cei șase elevi prezenți deja în clasă râd în hohote și aplaudă răzleț. Singurul care nu reacționează e domnul Kermit, profesorul nostru. El nu-și ridică privirea de la rebusul din ziarul *New York Times* decât când soarbe rar dintr-o cană uriașă de cafea. [...]

Mă chinui să mă ridic. Dar, când mă întorc din nou spre ușă să văd de ce m-am împiedicat, cad iar, de data asta pe burtă. Simt cum miroase pardoseala și o gust puțin. E plină peste tot de unt!

— Cine a uns pardoseala? urlu eu.

Ceilalți copii râd și mai tare – destul cât să pătrundă zgomotul în conul de liniște al domnului Kermit și să-i atragă atenția. El ridică privirea, vede cum mă zbat ca peștele pe uscat și se întoarce repede la rebus. [...]

Cel mai jenant e că trebuie să mă salveze Kiana – asta-i fata căreia i-am lovit ghiozdanul cu mașina în prima zi de școală. Mă trage suficient de departe de porțiunea unsă cu unt, încât să pot sta iarăși în picioare. Pantofii tot îmi mai alunecă puțin, dar măcar mă pot duce până-n bancă.

Kiana se întoarce spre restul clasei.

— Cine a făcut asta?

Rahim, care adoarme imediat, ridică ușor capul de pe pupitru și se uită năuc în jur.

— Ce să facă?

— Las-o baltă, murmur eu, roșu la față.

— De ce-ai făcut-o? Întreabă ea. Cineva a uns intrarea cu unt. Domnul Kermit n-o să înghită treaba asta.

Din direcția catedrei se aude un „mhmm” absent.

— Ssst!

Îmi târăsc pe scaun corpul făcut țăndări. Cine-i glumețul misterios care aproape că m-a băgat la terapie intensivă? În clasa asta există o grămadă de posibilități. Barnstorm, mare vedetă sportivă, acum accidentat. El scapă basma curată întotdeauna, orice-ar face – sau cel puțin scăpa, până să-l bage în CSA-8. Aldo, nemernicul care își iese din minți din orice. Elaine – mă uit pe furiș în spate la cea mai masivă față dintr-a opta. Măcar de n-ar fi ea. Numele lui Elaine se traduce prin „bucluc”.

Probabil că n-o să aflu niciodată cine a uns podeaua cu unt. Iar dacă a fost Elaine, nici nu vreau să aflu.

Ridic privirea și îl descopăr pe domnul Kermit stând în fața mea. La început mă simt flatat că a venit să verifice dacă n-am suferit vreo comoție. Dar nu-i vorba despre asta. Îmi pune în față pe pupitru o foaie de hârtie și se întoarce fără o vorbă la rebusul lui.

Asta facem noi în Clasa Specială Autonomă, a VIII-a. La începutul fiecărei ore, domnul Kermit ne dă tuturor o foaie de hârtie cu exerciții. Nu le face nimeni.

Cel puțin așa a fost la început. În primele zile au zburat prin clasă o mulțime de avioane de hârtie. Mă gândeam că domnul Kermit se va înfuria, dar el nu le-a dat nicio atenție. Așa că avioanele s-au oprit. Ce rost are să le mai faci, dacă nu-l înfurii pe profesor? Până la urmă, plictiseala a devenit așa de mare, că nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât exerciții.

Mie mi-e greu însă pentru că literele se amestecă tot timpul. Chiar dacă-i vorba despre matematică, nu te întreabă nimeni, niciodată, cât fac cinci cu trei. Trebuie să inventezi o poveste despre cinci iepuri cafenii și trei iepuri albi care dansează un cotilion. Și-aici m-au pierdut. Pentru mine, cotilion se citește *ii cotton*.

Mă aplec asupra hârtiei și încerc să deslușesc ceva ce pare a fi un cod imposibil de spart. La pupitrul din spate, Kiana lasă stiloul jos și se uită la foaia mea, neatinsă ca în clipa în care am primit-o.

— Încă n-ai început? șoptește ea.

— Ba cum să nu, răspund eu defensiv.

N-o duc de nas. [...]

— Nu știi să citești!

— Ba știu! mă apăr eu. Dar... în ritmul meu.

Se întinde și pune degetul pe prima întrebare.

— Ce scrie aici?

— Nu se vorbește în timpul orei, îi spun. Vrei să avem necazuri amândoi?

Domnul Kermit soarbe lung și zgomotos din cana lui gigantică de cafea.

— Citește! îmi ordonă Kiana.

Nu citesc. Nu că n-aș putea. Dar mi-ar lua timp.

— N-am chef, mormăi.

— Parker, nu fi prost, insistă ea. Poți fi ajutat la treaba asta. Trebuie numai să-i spui profesorului. Nu te ajută nimeni dacă oamenii nu știu că ai o problemă!

Traducere de Iulia Arsintescu

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Legea permite ca Parker să aibă un permis de conducere provizoriu, deoarece
 - a. a împlinit 14 ani.
 - b. se ducea la școală.
 - c. are o situație specială.
 - d. transporta colegi.
2. În fiecare seară, bunica lui Parker cinează
 - a. în apartamentul din oraș.
 - b. la centrul pentru bătrâni.
 - c. la clubul seniorilor.
 - d. la ferma familiei Parker.

3. De curând, în clasa lui Parker s-a mutat
 - a. Aldo.
 - b. Elaine.
 - c. Kiana.
 - d. Rahim.
4. Ultima dată, Parker întârzie la școală, deoarece bunica lui
 - a. a gătit niște pâjoale.
 - b. încheiase greșit nasturii.
 - c. purta papuci de casă.
 - d. croșetează un pullover.
5. Vedeta sportivă din clasa lui Parker se numește
 - a. Barnstorm.
 - b. Sardo.
 - c. Sarcassian.
 - d. Kermit.

B. (8 puncte: 1 punct pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Deoarece podeaua din fața ușii clasei fusese unsă cu unt, Parker alunecă și cade.
2. O colegă observă că Parker Elias are probleme cu cititul.
3. Când intră cu camioneta pe drumul spre oraș, Parker se întâlnește cu mașina poliției.
4. De la centrul pentru bătrâni, băiatul aude clopoțelul școlii.
5. Parker duce la piață lăzile cu roșii de la ferma familiei.
6. Ajuns cu greutate în banca sa, băiatul primește de la profesor o fișă cu exerciții.
7. În parcare școlii, băiatul lovește cu camioneta mașina unui profesor.
8. Băiatul trebuie să se întoarcă cu bunica în apartamentul acesteia.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, în enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează o trăsătură morală a unuia dintre colegii lui Parker.
2. Menționează motivul zgomotului pe care îl scoate camioneta lui Parker în acea zi.
3. Prezintă cauza pentru care Parker nu reușește să rezolve problemele de matematică.
4. Explică gravitatea căzăturii lui Parker atunci când acesta alunecă pe podeaua unsă cu unt.

D. (14 puncte)

Imaginează-ți că ești Kiana și ai reușit să îl convingi pe Parker să îți accepte ajutorul.

Scrive o pagină de jurnal, din 21 martie 2026, de maximum 20 de rânduri, în care să prezinți ziua în care l-ai ajutat pe Parker să citească, descriind și reacția băiatului.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

*CARTEA CU DELFINI.
CONVORBIRI CU ANA BLANDIANA*

Serenela Ghițeanu

Serenela Ghițeanu: Să presupunem că vremea copilăriei dvs. este păstrată într-o bulă a Timpului și că ați putea să vă apropiați de ea și să priviți înăuntru. Ce vedeți acolo? Ce scene ne puteți descrie de acolo?

Ana Blandiana: O să vă povestesc câteva așa cum îmi vin, fără ordine cronologică sau a importanței. Și o să las laoparte scene sau întâmplări despre care am scris în *Fals tratat de manipulare*. Cea mai importantă și cea care mi-a marcat cu adevărat devenirea și formarea a fost descoperirea bibliotecii dezafectate a Episcopiei Greco-Catolice, care fusese descărcată în mai multe camere din curtea în care locuiam și noi, camere misterioase, pe uși cu lacăte mari, dar sora mea și cu mine am reușit să le scoatem inelele și să intrăm. Ani de zile, până am terminat liceul și am plecat din Oradea, intram seara cu lanterna, scoțând și apoi punând la loc cuiul care fixa inelul și pe care, după ce lăsam cartea citită și luam alta, îl puneam la loc. Curtea aceea – întinsă de-a lungul unei case cu parter înalt, mai multe scări și o pivniță cu o intrare ovală impozantă, ca de cetate, în care toamna se aduceau și se clădeau lemnele pentru iarnă – a fost personaj în mai multe dintre povestirile mele fantastice. Dar a fost și locul în care m-am îndrăgostit pentru toată viața de pisici (pentru că ele erau în stare să mă urmeze pe crengile teiului unde mă cățăram cu mai multe cărți și caiete, în timp ce căteii, oricât de inteligenți, rămâneau umiliți lângă tulpină) sau locul de unde urmăream, cățărata pe gard, filmele [...] desfășurate în grădina cinematografului vecin, pe un ecran pe care nu ajungeam să văd și transcrierea în românește a dialogurilor, drept care eram obligată să inventez singură acțiunea pe baza gesturilor și a expresiilor interpreților. A fost o ocupație care mă distra și mi-a prins bine nu numai ca viitor scriitor, ci și ca viitor telespectator al filmelor urmărite pe televiziunea bulgară, la care se uita, cu antene speciale ilicite, tot Bucureștiul [...]. Televiziunea română avea doar două ore [...], iar bucureștenii inventaseră un joc de societate, pe care îl practicam cu mare succes: se organizau concursuri de povești inventate pe baza imaginilor cu personaje care, indiferent de naționalitate, vorbeau în bulgărește. O altă curte importantă a copilăriei era cea a bunicilor dinspre tată, țărani care se mutaseră prin anii 1949-1950 din satul Murani, de lângă Vinga, la marginea Timișoarei. Se mutaseră cu vaci, porci, căruță cu cai, cu care mergeau până la cele câteva lanțe (cred că înseamnă hectare) cumpărate la capătul străzilor orașului, iar mama ne trimitea verile, de cum se termina școala, la ei, unde mai veneau alți patru verișori cam de vârsta mea și a surorii mele. Am mai scris despre isprăvile noastre, despre cum Bunicul „a luat biciul la noi” (era formularea maximei amenințări) când am dărâmat o căpiță de fân din curte dându-ne pe ea ca pe un derdeluș sau când ne-am îngropat în grâul din pod (ca în *Mirabila sămânță* de Lucian Blaga, poemul pe care, din această cauză, am sentimentul că l-am scris eu).

A. (16 puncte: 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, valorificând textul dat.

1. Notează titlul unei alte cărți în care Ana Blandiana își povestește întâmplările din copilărie.
2. Precizează metoda prin care Ana Blandiana și-a procurat o parte dintre cărțile pe care le-a citit când era copil.
3. Menționează motivul pentru care Ana Blandiana simte că ea este autoarea poeziei „Mirabila sămânță” de Lucian Blaga.
4. Prezintă, în 5-8 rânduri, o relație care se poate stabili între „curțile copilăriei” și opera Anei Blandiana.

B. (14 puncte)

Poate fi stimulată creativitatea prin exerciții?

Redactează un articol pentru revista școlii, de cel mult 20 de rânduri, în care să prezinți un răspuns la întrebarea de mai sus, valorificând textul dat și experiența ta de lectură/personală.

SUBIECTUL al III-lea

16 puncte

(Se vor acorda câte 4 puncte pentru fiecare cerință.)

Răspunde, în enunțuri, la cerințele formulate mai jos, referitoare la textul multimodal.

1. Precizează un posibil destinatar al afișului.
2. Menționează campania promovată prin acest afiș.
3. Explică, în 4-7 rânduri, ce rol are utilizarea alternanței alb-negru în transmiterea mesajului din afiș.
4. Prezintă, în 5-10 rânduri, mijloacele prin care sunt transmise ideile în afișul propus.

Primul proiect anti-hate din România

